

Література

1. Гоц Л. С. Архетип і архетипний образ: проблеми термінології у дослідженнях культури / Л. С. Гоц // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. - 2017. - № 4. - С. 52-57. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdakkm_2017_4_13
2. Донченко О.А. Архетипи соціального життя і політика (глибинні регулятиви психо-політичного повсякдення) : монографія / О.А. Донченко, Ю.В. Романенко. – К.: Либідь, 2001. – 334 с.
3. Кадлубович Т. Архетипні основи політичної поведінки / Т. Кадлубович // Публічне управління: теорія та практика. - 2013. - Спец. вип.. - С. 113-121. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pubupr_2013_spets.vip._17
4. Колчанова, Е. А. «Архетип как категория философии культуры : диссертация ... кандидата философских наук : 24.00.01. - Тюмень, 2006. - 160 с. – Режим доступу: <https://search.rsl.ru/ru/record/01002938078>
5. Юнг К. Архетип и символ / Карл Густав Юнг. – М. : Ренессанс, 1991. – 390 с.
6. Юнг К.Г. Душа и миф: шесть архетипов. Пер. с англ. – К.: Государственная библиотека Украины для юношества, 1996. – 384 с.
7. Юнг, К. Г. Архетипы и коллективное бессознательное [перевод А. Чечиной]. — Москва : Издательство АСТ, 2020. – 150 с. Режим доступа: http://loveread.ec/view_global.php?id=87294

Найденко Є.

Студ. гр. БДР-2-20

Науковий керівник канд. політичних наук, доц. Кадлубович Т.І.
Київський національний університет технологій та дизайну

ФІЛОСОФІЯ ТВОРЧОСТІ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ПОГЛЯДІВ М. БЕРДЯЄВА

Основним поняттям філософії для М.Бердяєва було поняття «людина» та істинне буття особистості, яке можливе за умов розкриття духовних начал. Особистість, на думку вченого, є істинним, глибинним, справжнім «я» людини, що найтіснішим чином пов'язане із духовністю. Роботи філософа є актуальними і в ХХІ столітті, оскільки важливість усвідомлення себе як особистості залишається рушійною силою життя людини, а проблема людини залишається центральною для епохи, в якій ми живемо.

Метою роботи є аналіз поглядів М.Бердяєва на ідеал людини та філософію творчості.

Ідеалом людини для М.Бердяєва є людська особистість, якій філософ дає безліч визначень, намагаючись розтлумачити це поняття. Особистість для нього – «парадоксальне поєднання кінцевого та нескінченного», це «вихід за власні межі» [1]. Вона – «різноманітна, одинична, неповторна,

оригінальна...» [1]. «Особистість – виключення, а не правило», – пише мислитель [1].

Бути особистістю складно, а тому людська особистість може реалізуватися, самовизначатися, на переконання М.Бердяєва, лише в двох сферах: у сфері спілкування з іншими та у сфері творчості.

Творчість передбачає свободу. Вона є вищою метою людини, і ця мета полягає у творінні нового життя, оскільки «творчість завжди є утворенням нового космосу» [2]. «Творчість створює нову людину та новий космос, нове спілкування людини з людиною та людини з космосом» [2].

Такою творчістю є, наприклад, філософія, яка у роботах мислителя постає «мистецтвом пізнання в свободі через творчість ідей, що намагаються протистояти світовій даності та необхідності й надходять до позамежної сутності світу» [2]. Філософія, як творчість, на думку М.Бердяєва, виступає в якості влади людини. Тому, підходячи до розкриття сутності філософії творчості, мислитель зазначає: «Філософія творчості може бути лише філософією тих, хто творить, тобто тих, хто в творчому акті переступає межі даного світу» [2]. Філософія творчості передбачає філософію свободи, а тому вона може бути притаманна лише «звільненим», тобто справжнім особистостям.

Призначенням людини від її сотворіння є те, що вона створена «динамічним, творчим центром всесвіту», вільним творцем, який може виявляти своє вище призначення завдяки творчим актам.

Творчості не буває без особистості: «Творчість передбачає особистість» [2]. Саме тому М.Бердяєв розуміє творчість, як натхнення, емоційний вибух, що підноситься над життям, прагне до трансцендентного, як визволення від обмежень, як вихід за рамки буденного, як підняття до Абсолюту. Творчість народжується із свободи, тобто заключає у собі нічим не детермінований елемент, який привносить новизну.

Таким чином, ідея творчості є складовою концепції гуманізму М.Бердяєва, з точки зору якого людина покликана до творчості, творчість є її моральним обов'язком, її призначенням, її місією. Творчий акт людини стає продовженням справи Творця, підносить людину над природним світом і собою, привносить у світ принципову новизну.

«Для особистості є руйнівним, якщо вона застигає, зупиняється у своєму розвитку, не зростає, не збагачується, не створює нового життя», – пише М.Бердяєв [2]. Саме цими словами хочеться завершити свою роботу. Оскільки новій Україні потрібні творчі, креативні, вільні громадяни, здатні піднятися над буденністю та створити нове життя!

Література

1. Бердяєв Н. Проблема человека / Н. Бердяєв // Путь. – 1936.- № 50. – С. 3-26. – Режим доступу: <https://kph.ffi.npu.edu.ua/!e-book/clasik/data/berd/chel.html>

2. Бердяев Н. Смысл творчества. Опыт оправдания человека / Н. Бердяев. – М., 1916. – 358 с. – Режим доступа: <http://psylib.org.ua/books/berdn01/index.htm>

3. Овчарук О. В. Идеал людини в культурологічній концепції Миколи Бердяєва / О. В. Овчарук // Міжнародний вісник: Культурологія. Філологія. Музикознавство. – 2014. – Вип. 2. – С. 73-78. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mvkfm_2014_2%283%29__14

Гришко А.

Студ. гр. БДР-8-20

Науковий керівник канд. політичних наук, доц. Кадлубович Т.І.
Київський національний університет технологій та дизайну

ФІЛОСОФСЬКЕ ОСМИСЛЕННЯ СИМВОЛІВ ПАМ'ЯТІ: УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ

Сучасний етап розвитку незалежної української держави відрізняється складністю та суперечливістю. Непрості виклики часу зумовлюють появу багатьох наукових досліджень, які покликані допомогти розв'язати нагальні проблеми сучасного етапу державотворення. Дедалі частіше приходить розуміння, що найбільш серйозні проблеми націй і національних держав виявляються пов'язаними не з економікою, політикою чи обороною, а з нематеріальними елементами-символами, які формують суспільну лояльність, утверджують почуття власної гідності, створюють етичну основу для участі у національній обороні, політиці, у функціонуванні соціальних та економічних інститутів. Особливої актуальності набувають проблеми національної ідентичності, важливим елементом якої виступає історична/національна пам'ять.

Як зазначають дослідники, історична пам'ять певного народу «відіграє провідну роль у процесі формування нації, консолідації суспільства, його мобілізації на реалізацію свого потенціалу. Сучасне суспільство активно апелює до національної пам'яті, осмислюючи широкий спектр проблем, зумовлених цим феноменом» [2]. Як слушно наголошував французький вчений П'єр Нора, ми живемо в «епоху всесвітнього торжества пам'яті» [2].

Дослідники [1, 2, 4, 5, 7 та ін.] вважають, що історична пам'ять є «соціальним досвідом», «надособовою пам'яттю», тим особливим соціокультурним феноменом, який допомагає особистості, нації, соціуму осмислити своє становище у часі та просторі. Історична пам'ять фіксується у формах знань, культурних та етнічних стереотипах, уявленнях національної спільноти про своє минуле. Складовими історичної пам'яті стають соціальний досвід відповідної спільноти, аксіологічно забарвлені норми поведінки, історична традиція. У пам'яті лишається те, що викликає